William Wordsworth

ODE ON INTIMATIONS OF IMMORTALITY

From recollection of early childhood

This Child is father of the Man;
And I could wish my days to be
Bound each to each by natural piety.

I.

There was a time when meadow, grove, and stream,
The earth, and every common sight,
To me did seem
Apparelled in celestial light,
The glory and the freshness of a dream.
It is not now as it hath been of yore;—
Turn wheresoe'er I may,
By night or day,
The things which I have seen I now can see no more.

II.

The Rainbow comes and goes,
And lovely is the Rose,
The Moon doth with delight
Look round her when the heavens are bare,
Waters on a starry night
Are beautiful and fair;
The sunshine is a glorious birth;
But yet I know, where'er I go,
That there hath past away a glory from the earth.

III.

Now, while the birds thus sing a joyous song,
And while the young lambs bound
As to the tabor's sound,
To me alone there came a thought of grief:

William Wordsworth

ÓDA: A HALHATATLANSÁG SEJTELME

A kora gyermekkor emlékeiből

A férfi apja a gyermek;
hadd fűzze hát napjaimat
egymáshoz a természet-áhitat.
(Kálnoky László fordítása)

I.

Valaha forrásokon, berkeken,
a földön, s mit csak láthatok,
úgy tűnt nekem,
hogy mennyei fényár ragyog,
álom, mely tündöklő és eleven.
Ma már nem úgy van, ahogy egykoron; –
forduljak bárhova,
sem éjszaka,
sem nappal: látni azt többé már nem fogom.

II.

Kél s enyész a szivárvány,
s olyan gyönyörű látvány
a rózsa, hogy a hold
csak rá néz, ha derült az ég;
és a víztükör, ahogy
csillámlik: csodaszép;
a nap újjászületve tör föl;
de tudom, bárhová megyek,
hogy végleg elveszett az üdvösség a földről.

III.

Míg a madarak dalolnak vígan ott,
s mintha dob szólna távol,
sok kis bárányka táncol,
csak engem űz egy fájó gondolat;

A timely utterance gave that thought relief,
And I again am strong:
The cataracts blow their trumpets from the steep;—
No more shall grief of mine the season wrong;
I hear the Echoes through the mountains throng,
The Winds come to me from the fields of sleep,
And all the earth is gay;
Land and sea
Give themselves up to jollity,
And with the heart of May
Doth every Beast keep holiday;—
Thou Child of Joy,
Shout round me, let me hear thy shouts, thou happy
Shepherd-boy!

IV.

Ye blessed Creatures, I have heard the call
Ye to each other make; I see
The heavens laugh with you in your jubilee;
My heart is at your festival,
My head hath its coronal,
The fulness of your bliss, I feel—I feel it all.
Oh evil day! if I were sullen
While Earth herself is adorning,
This sweet May-morning,
And the Children are culling
On every side,
In a thousand valleys far and wide,
Fresh flowers; while the sun shines warm,
And the Babe leaps up on his Mother's arm:—
I hear, I hear, with joy I hear!
—But there's a Tree, of many, one,
A single Field which I have looked upon,
Both of them speak of something that is gone:
The Pansy at my feet
Doth the same tale repeat:
Whither is fled the visionary gleam?
Where is it now, the glory and the dream?

de, hogy kimondom, enyhet jókor ad,
s megint erős vagyok;
meredélyen zuhatag zúgva bömböl;
bánatom nem sérti az évszakot;
hallom, hogy visszhangzik a sziklafok,
szelek fújnak felém alvó mezőkről,
földön és föld körül
és tengeren
minden ünnepel lelkesen,
minden állat örül,
május van szívében belül; –
te víg dalú,
boldog Gyermek, jöjj, énekelj nekem,
Pásztorfiú!

IV.

Áldott lények, hallottam, mily zenével
hívtátok egymást, s hogy nevet
az ég vigasságtokban veletek;
szívemben az öröm vezérel,
homlokomon füzérrel
érzem, boldogságotok telje ér el.
Ha borús volnék, szörnyü nap!
mikor a föld ily ékes,
s e májusi édes
reggelen nagy csapat
gyerek szalad
mindenfelé, és tűz a nap,
s virágot szednek völgyek alján,
s a csecsemő felül az anyja karján; –
hallom, hallom, hallom örömmel!
– De ott, a többi közt a fa
s a rét, amelyet láttam valaha,
azt jelzik, valami végleg oda;
az árvácska a földön
is megismétli rögtön:
a káprázató fényt most hol találom?
Hová szökött az üdvösség s az álom?

V.

Our birth is but a sleep and a forgetting:
The Soul that rises with us, our life's Star,
Hath had elsewhere its setting,
And cometh from afar:
Not in entire forgetfulness,
And not in utter nakedness,
But trailing clouds of glory do we come
From God, who is our home:
Heaven lies about us in our infancy!
Shades of the prison-house begin to close
Upon the growing Boy,
But He beholds the light, and whence it flows,
He sees it in his joy;
The Youth, who daily farther from the east
Must travel, still is Nature's Priest,
And by the vision splendid
Is on his way attended;
At length the Man perceives it die away,
And fade into the light of common day.

VI.

Earth fills her lap with pleasures of her own;
Yearnings she hath in her own natural kind,
And, even with something of a Mother's mind,
And no unworthy aim,
The homely Nurse doth all she can
To make her Foster-child, her Inmate Man,
Forget the glories he hath known,
And that imperial palace whence he came.

VII.

Behold the Child among his new-born blisses,
A six years' Darling of a pigmy size!
See, where ,mid work of his own hand he lies,
Fretted by sallies of his mother's kisses,
With light upon him from his father's eyes!
See, at his feet, some little plan or chart,
Some fragment from his dream of human life,
Shaped by himself with newly-learned art;
A wedding or a festival,

V.

Születésünk csak álom s feledés:
létünk csillaga, lelkünk, mely velünk kél,
messziről ered, és
véget nem mivelünk ér:
nem teljesen emléktelen,
és nem egészen védtelen
jövünk az Istenből, ki otthonunk,
de fénycsóvát vonunk:
gyermekkorunkban a menny vesz körül!
Már kezdik eltakarni börtön-árnyak
a növekvő Fiút,
de ő a fényt nézi, s hogy honnan árad,
s ennek örülni tud;
az Ifjú a Természet papja, bár
kelettől már mindmessze jár,
az ábránd tündökölve
mindig ott megy előtte;
végre a Férfi látja: elenyész,
s a hétköznapok világába vész.

VI.

A föld öle is kínál örömet;
megvannak természetes vágyai;
sőt, gondos, jó anya módján, ami
célnak sem ostoba,
a dajka szeretné elérni,
hogy nevelt fia, a majdani Férfi
feledje a fénykörököt,
hogy honnan jött s hol a fény-palota.

VII.

Nézd a Gyermeket újult örömével,
mint hatéves, pöttöm kis angyal ott!
Nézd, az ő keze munkája, ahogy
anyja csiklandja csókok özönével,
míg apja szeme fénye ráragyog!
Nézd, lábánál valami ábra, térkép –
tört álmai az ember életének,
új tudással ő írta ilyeténképp;
menyegző vagy a nász,

A mourning or a funeral;
And this hath now his heart,
And unto this he frames his song:
Then will he fit his tongue
To dialogues of business, love, or strife;
But it will not be long
Ere this be thrown aside,
And with new joy and pride
The little Actor cons another part;
Filling from time to time his "humorous stage"
With all the Persons, down to palsied Age,
That Life brings with her in her equipage;
As if his whole vocation
Were endless imitation.

VIII.

Thou, whose exterior semblance doth belie
Thy Soul's immensity;
Thou best Philosopher, who yet dost keep
Thy heritage, thou Eye among the blind,
That, deaf and silent, read'st the eternal deep,
Haunted for ever by the eternal Mind,—
Mighty Prophet! Seer blest!
On whom those truths do rest,
Which we are toiling all our lives to find,
In darkness lost, the darkness of the grave;
Thou, over whom thy Immortality
Broods like the Day, a Master o'er a Slave,
A Presence which is not to be put by;
Thou little Child, yet glorious in the might
Of heaven-born freedom on thy being's height,
Why with such earnest pains dost thou provoke
The years to bring the inevitable yoke,
Thus blindly with thy blessedness at strife?
Full soon thy Soul shall have her earthly freight,
And custom lie upon thee with a weight
Heavy as frost, and deep almost as life!

IX.

O joy! that in our embers
Is something that doth live,

temetés vagy a gyász,
ez tölti be szívét, még
ily keretbe fogja a dalt:
szerelem, munka, harc
szavait később tanulja az ének,
de hosszan ez se tart,
mert félredobja, s új,
más szerepet tanul,
mely várja boldog s büszke kis szinészét;
„szeszélyes színpada" benépesül,
míg Aggok nem jönnek erőtlenül,
az Élet ezt adja kíséretül;
mintha nem volna tán más
dolga, mint az utánzás.

VIII.

Te, ki elrejted külső képeden,
hogy lelked végtelen;
te bölcsek bölcse, ki, mit örököltél,
megóvod; látó a vakok között,
süketnémán olvasod az örök mélyt;
elméddel mindörökkön üldözöd: –
nagy jós! próféta, áldott!
az igazat *te* látod,
miért ember éltében küszködött,
síri sötétben nem lelve utat;
halhatatlanságod a léteden
te, szolgán úr, úgy töpreng, mint a nap,
oly kikerülhetetlen van jelen;
te kicsiny Gyermek, de szabad s hatalmas,
ég-adta tökélyedben diadalmas:
boldogságod ellen küzdve vakon
mért sürgeted, kívánod oly nagyon –
úgyis jármukba fognak majd az évek!
Lelkeden hamar földi teher ül meg,
és a szokások is rádnehezülnek,
a fagy súlyával, s mélyen, mint az élet!

IX.

Ó, öröm! amitől mi
élesztjük parazsunk:

That nature yet remembers
What was so fugitive!
The thought of our past years in me doth breed
Perpetual benediction: not indeed
For that which is most worthy to be blest—
Delight and liberty, the simple creed
Of Childhood, whether busy or at rest,
With new-fledged hope still fluttering in his breast:—
Not for these I raise
The song of thanks and praise;
But for those obstinate questionings
Of sense and outward things,
Fallings from us, vanishings;
Blank misgivings of a Creature
Moving about in worlds not realised,
High instincts before which our mortal Nature
Did tremble like a guilty Thing surprised:
But for those first affections,
Those shadowy recollections,
Which, be they what they may,
Are yet the fountain light of all our day,
Are yet a master light of all our seeing;
Uphold us, cherish, and have power to make
Our noisy years seem moments in the being
Of the eternal Silence: truths that wake,
To perish never;
Which neither listlessness, nor mad endeavour,
Nor Man nor Boy,
Nor all that is at enmity with joy,
Can utterly abolish or destroy!
Hence in a season of calm weather
Though inland far we be,
Our Souls have sight of that immortal sea
Which brought us hither,
Can in a moment travel thither,
And see the Children sport upon the shore,
And hear the mighty waters rolling evermore.

X.

Then sing, ye Birds, sing, sing a joyous song!
And let the young Lambs bound

hogy a természet őrzi,
mi bennünk úgy kihúnyt!
Nekem a múltak emlékezete
a végtelen üdvöt jelenti, de
nem épp azért, miért áldani kell –
a – rest vagy szorgos – gyermekkor hite,
boldogság és szabadság, e kebel
reménye pelyhes bár, de szárnyra kel: –
háladalt nem ennek
dicséretére zengek:
csak mit a világ s érzetünk
kérdezni sose szűnt,
s mely lehullt, tovatűnt;
s mi megsejti a Lényt, amely
oly világban jár, amit én nem értek,
s az ösztönnek, mitől e porhüvely
úgy reszket, mint bűnös, kit tettenértek;
az első érzelemnek
tört emlékezetemnek,
mely legyen úgy, ahogy:
napunkon ez a fény-forrás ragyog,
látóvá ez a vezér-fény nevel,
ez ápol s véd minket, s a zajos évek
az örök Csöndben úgy suhannak el,
mint kurta perc: az igazság felébred,
s most már ittmarad:
sem fásultság, sem őrült akarat,
férfi s gyerek,
az öröm ellensége, gyűlölet
sem rombolja már szét, nem öli meg!
S bár bel-földön vagyunk, s a part
oly messze, szél elállt,
lelkünk látja az örök tengerárt,
mely idehajt,
s mely tovább fog sodorni majd,
s látjuk a parton gyermekek raját,
s halljuk a hullám örök moraját.

X.

Madarak, vígan, vígan zengjetek!
S mintha dob szólna távol,

As to the tabor's sound!
We in thought will join your throng,
Ye that pipe and ye that play,
Ye that through your hearts to-day
Feel the gladness of the May!
What though the radiance which was once so bright
Be now for ever taken from my sight,
Though nothing can bring back the hour
Of splendour in the grass, of glory in the flower;
We will grieve not, rather find
Strength in what remains behind;
In the primal sympathy
Which having been must ever be;
In the soothing thoughts that spring
Out of human suffering;
In the faith that looks through death,
In years that bring the philosophic mind.

XI.

And O, ye Fountains, Meadows, Hills, and Groves,
Forebode not any severing of our loves!
Yet in my heart of hearts I feel your might;
I only have relinquished one delight
To live beneath your more habitual sway.
I love the Brooks which down their channels fret,
Even more than when I tripped lightly as they;
The innocent brightness of a new-born Day
Is lovely yet;
The Clouds that gather round the setting sun
Do take a sober colouring from an eye
That hath kept watch o'er man's mortality;
Another race hath been, and other palms are won.
Thanks to the human heart by which we live,
Thanks to its tenderness, its joys, and fears,
To me the meanest flower that blows can give
Thoughts that do often lie too deep for tears.

te kis báránykа, táncolj!
Lelkünk zengi veletek,
ki fújod, ki forgatod,
ki szívedbe fogadod
ezt a májusi napot!
Mit számít, hogy többé nem tündököl,
az a fény eltűnt a szemem elől,
az óra vissza sose jő,
mikor nyílt a virág, pompázott a mező;
nem szomorkodunk: az ad
erőt, ami megmarad;
az örök részvét, amely
mindig volt s nem múlik el;
s az enyhítő gondolat,
mely kínjainkból fakad,
s hit, mely haláltól se fél,
s az évek sora, mely bölcset farag.

XI.

Hegyek, Völgyek, Források, Ligetek,
szerelmünknek véget ne vessetek!
Szívem nagyon érzi hatalmatok,
lám, minden örömet odahagyok,
hogy ismertebb világotokban éljek.
Bár egykor éppoly könnyed volt a léptem,
most jobban örülök gyors fodru érnek;
s oly szép, ha az újszülött nap felébred
a szűzi fényben;
az alkonyég felhőinek a rajza
letompult, így szinezi az a szem,
mely túllát a halandó emberen;
már másik verseny ez, más diadalt aratva.
Hála a szívnek, hogy így zakatol,
hála minden félelemnek, örömnek,
nekem egy kis virág is adhat oly
gondolatot, mely mélyebb, mint a könnyek.

(Ferencz Győző fordítása)[1]